

Ito Werkman in actie met het tweespan Hessel en Hilco.

Ito Werkman

Menner in hart en nieren

Geef de leidsels aan de één en je ziet een drama en doe hetzelfde bij een ander en je bent getuige van een wonder. Ito Werkman (62) is zo'n ander. Paarden en mensen zitten in zijn genen. Maar vergeet zijn vrouw niet. Een beetje bang voor paarden, maar wel zijn trouwste toeverlaat. Ankie Werkman staat pal voor man en paard.

TEKST: HEIN TUNNISSEN FOTO: JACOB MELISSEN

Het huis van Ito en Ankie Werkman valt niet te missen. Ten noorden van de stad Groningen in Ten Post, achter een markante spierwitte molen aan de N360. De paardenstal met twee tamelijk grijswit uitgeslagen paardenbeelden staat achter het huis, met op de stoep een marathonwagen. De man die eind juni met zijn eigen paarden Vito H en Jelmer in Leek noordelijk kampioen samengesteld mensen werd, pakte half juli in Oldeholtpade een eerste plek met de Friese hengst Egberdina's Tjardo en een tweede plaats met de Friese merrie Hinke van de Badwei. En zo kennen we Ito Werkman natuurlijk: de duvelstoejager met Friezen, die er duizenden onder handen heeft genomen. Hij houdt het op vier- tot vijftien paarden. Hij lacht er voorzichtig een

'Met Friezen kan je beter korter, maar intensief trainen'

Uitgebrachte tweespannen

- Alexander en Andor NRPS
- Leonardus en Jouke KFPS
- Hessel en Hilco KFPS
- Vito H en Jesse KFPS x NRPS
- Vito H en Jelmer KFPS x NRPS en Andalusier x KFPS

beetje om, want 'het zijn er wel heel erg veel als je dat zo hoort.'

'Ik begon in 1996 en ben al die jaren gebleven. Ik heb iedereen gezien en met iedereen samengewerkt. Eerst met Lammert Haanstra, maar daarna veel met Udo de Haan. Het was toen nog de oude club (FPS) en we waren vooral bezig met

benaderen en corrigeren. Natuurlijk moet je ze ook in het span trainen om een eenheid te worden. Soms wissel ik ze van plaats. Dat brak me een keertje op bij het achteruit zetten: dat vonden ze behoorlijk vreemd! Dus dat heb ik met hen als span geoefend. Natuurlijk verbetert trainen sowieso het uithoudingsvermogen en de

castreren. Drie maanden later stond hij in het span voor de trouwkoets en deden we aan het eind van het seizoen mee voor het Nederlands kampioenschap!

Tweespanmenner

Ito Werkman noemt zichzelf een echte tweespanmenner. Natuurlijk spelen de kosten een rol, maar hij vindt het tweespan ook aantrekkelijker omdat het veel sneller gaat. Zijn oudste dochter Marina is zijn vaste groom. Het wedstrijdrijden is een familiebedrijf waarin hard wordt gewerkt, maar waar ook ruimte is voor gezelligheid. Minstens zo belangrijk zegt Ankie Werkman, die de vaste cameraman is. Veel wedstrijden worden later nog eens bekeken en soms is Ito Werkman verbaasd over wat hij dan ziet. 'Ik dacht dat ik foutloos was, maar toch twee balletjes eraf. Het is wel mooi om dat dan terug te zien en ook leerzaam. Het is gewoon erg leuk om te doen. Klasse 4 vind ik een stap te ver. Veel meer kosten, meerdere dagen van huis, een sponsor nodig, personeel en dan misschien ook nog wedstrijden in het buitenland. Dat vergt veel en ik vind het leuk om mee te draaien in de top van klasse 3, waar we meer mogelijkheden hebben wedstrijden te rijden. Ik denk dat we ons best kunnen meten met klasse 4, maar het is een keuze die we jaren geleden gemaakt hebben en waar we nog steeds achter staan.' ♥

Behaalde kampioenschappen

1992 Nationaal kampioen klasse 3 tweespan paarden **1993-1994-1995** reservekampioen **1996 t/m 2000** Nationaal kampioen met Alexander en Andor **2001** Nationaal kampioen met Leonardus en Jouke **2003** Kampioen Z mendressuur met Femke van 't Geerland **2012** Nationaal kampioen samengesteld mannen klasse 3 met Vito H en Jelmer **2013** Brons op het KNHS-kamp. samengesteld mannen klasse 3 met Vito H. en Jelmer

Ito Werkman was verder diverse keren noordelijk kampioen met de verschillende spannen.

'Als je energie van je paarden vraagt, moet je ook voeren'

de ABFP-testen. Per test kregen we zo'n veertig tot zestig paarden, dan schiet het wel op met die aantallen.' Ook is Ito Werkman al jaren de vaste menner bij het Centraal Onderzoek voor de jonge hengsten, soms samen met Udo de Haan.

Rode draad

Voor de boxen van zijn paarden demonstreert Ito Werkman een kettinkje met een musketon, dat voorkomt dat de dieren de grendel van hun staldeur optillen. 'Het is nooit gebeurd hoor! Maar je weet maar nooit. Je kunt dat soort dingen beter voor zijn.' Die uitspraak weerspiegelt de rode draad door zijn leven en die is gesponnen uit ervaring. Dat is wat je ziet en wat je hoort. Bijvoorbeeld: 'Als je energie van je paarden vraagt, moet je ook voeren!' Maar ook: 'Friezen hebben minder rode bloedcellen is mij verteld en daardoor minder zuurstoftransport in het lichaam.' 'Het uithoudingsvermogen van Vito H en Jelmer (gekruiste Friezen) is van een ander niveau. We meten voor de start van de marathon een hartslag van 60 tot 65 slagen per minuut en na het uitstappen na de wedstrijd zitten we meteen al lager. Natuurlijk is de Fries de laatste jaren flink veranderd. Er wordt gefokt wat de markt vraagt en dat is een sportiever, ranker paard met beslist meer uithoudingsvermogen. Toch een heel ander paard dan wij in de jaren negentig onder het zadel hadden of voor de wagen.'

Benaderen en corrigeren

'Mijn paarden train ik het meest in het enkelspan. Dan kun je ze individueel

conditie als je dat met beleid doet.' 'Het is ook een kwestie van tijd. Met Friezen kan je beter wat korter, maar intensief trainen dan lange tijd achtereen. Evenmin maak ik me zorgen als er een keer niet getraind kan worden. Tijdens de vakantie een weekje de wei in, is geen probleem. Spieren verdwijnen niet zomaar en de conditie is ook nog wel in orde.' Met paarden van een ander, zoals Tjardo en Hinke, traint Werkman tijdens de wedstrijd. 'In de klasse ZZ worden er heel lastige dingen van de paarden gevraagd met snelle wisselingen achter elkaar, ook in galop. Dat soort dingen train ik normaal thuis, maar omdat het in dit geval paarden van een ander zijn die niet bij mij op stal staan, kan het niet anders. De paarden worden wel getraind en er wordt aandacht besteed aan wat er in de proeven wordt gevraagd.'

Door koliek verloren

'Friezen zijn prachtige paarden en het is geweldig om met ze te werken. Mijn eerste span Friezen heb ik verkocht toen het nog goed in de wedstrijd was. Het tweede span heb ik drie seizoenen gereden en daarmee werd ik reservekampioen. Misschien was dat wel het punt waarop je denkt: 'Nu wil ik wel meer!', maar het gaat nooit helemaal zoals je denkt. Ik verloor onverwacht aan het begin van het seizoen mijn paard Jesse door koliek. Daar sta je dan met je halve tweespan. Je wilt voor het kampioenschap gaan en hebt snel een oplossing nodig. Ik vond een hengst, een kruising van een Andalusiër met een Fries en liet hem